

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การพัฒนาไม้ผลเพื่อการส่งออกของจังหวัดเชียงใหม่ :

การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์การเกษตร

ชื่อผู้เขียน

นางสาวประดับ แก้วเกาะสะบ้า

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ สุรฤกษ์ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณาพร กรรมการ

อาจารย์ จิระ ปรงเขียว กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การพัฒนาไม้ผลเพื่อการส่งออกของจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาและวิเคราะห์การผลิตไม้ผลสำคัญสามประเภท คือ ลำไย มะม่วง และลิ้นจี่ เพื่อการส่งออก ทั้งในด้านสภาพทางกายภาพและเศรษฐกิจสังคมของพื้นที่ศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการผลิต กระบวนการผลิต และการหาช่องทางในการพัฒนาและการผลิตที่เหมาะสม ตลอดจนแนวโน้มในอนาคตโดยวิธีการสำรวจภาคสนามเป็นหลัก ร่วมกับการสังเกต และการวิจัยเอกสาร และเสนอผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากข้อมูลสถิติ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และทดสอบสมมติฐานด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย ผลจากการศึกษาพบว่า การพัฒนาไม้ผลเพื่อการส่งออกของจังหวัดเชียงใหม่สามารถมีช่องทางในการพัฒนาได้ดี เนื่องจากเกษตรกรชาวสวนไม้ผลทั้งสามประเภทที่ศึกษา มีความพร้อมในปัจจุบันที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลโดยตรงต่อการผลิตไม้ผลเพื่อการส่งออก คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมของพื้นที่ ที่มีความสำคัญมากกว่าปัจจัยทางกายภาพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีการเกษตรที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้มากที่สุด ส่วนปัจจัยอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเกษตรกรส่งออก คือ ทุนดำเนินการ โดยเฉพาะทุนที่ใช้ในการขยายการผลิตทั้งทุนของตนเองและทุนหรือสินเชื่อเกษตรกรจากแหล่งเงินกู้ในพื้นที่ ตลอดจนนโยบายสนับสนุนเพื่อการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชนที่สนใจ การที่เกษตรกรชาวสวนไม้ผลทั้งหมดในพื้นที่ศึกษาเป็นเจ้าของที่ดิน ในการผลิตโดยตรงนั้นนับเป็นข้อได้เปรียบในเรื่องการประหยัดเงินทุนในการเข้าที่ดิน ส่วนแรงงานเกษตรกรแม้จะได้จากครัวเรือน

น้อย. แต่เกษตรกรชาวสวนไม้ผลมีศักยภาพในการใช้แรงงานจ้างมากเท่าที่ต้องการและเหมาะสม เพราะมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนที่ผลิตเพื่อขายและส่งออกโดยตรงสูงมากคือสูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนในปีเดียวกันของเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ถึงสิบเอ็ดเท่าสำหรับไม้ผลประเภทลิ้นจี่สี่เท่าสำหรับไม้ผลประเภทลำไย และหนึ่งเท่าสำหรับไม้ผลประเภทมะม่วง ดังนั้นรายได้ของเกษตรกรชาวสวนไม้ผลจึงเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อการส่งออก ประกอบกับความได้เปรียบของพื้นที่ศึกษาในด้านความเหมาะสมของปัจจัยทางกายภาพไม่ว่าจะเป็นทำเลที่ตั้งที่มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลายทั้งที่เป็นที่ราบ ที่ดอน ที่สูง และที่ภูเขา ซึ่งต่างก็มีความเหมาะสมกับไม้ผลแต่ละประเภท ในขณะที่ลักษณะภูมิอากาศที่อยู่ในเขตอากาศร้อนชื้นแบบมรสุมมีพายุของอุณหภูมิและปริมาณน้ำฝน เหมาะกับไม้ผลทั้งสามประเภทที่ศึกษาเช่นเดียวกัน ทรัพยากรดินของพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเนื่องจากดินส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นดินร่วนปนทราย และดินเหนียวปนทราย ซึ่งมีหน้าดินลึก มีการระบายน้ำดีเหมาะต่อการปลูกไม้ผลทั้งสามประเภท ส่วนดินที่ไม่เหมาะสมที่คลุมพื้นที่เพาะปลูกเพียงเล็กน้อยเกษตรกรได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามหลักวิชาการให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งกว่านั้น ในด้านทรัพยากรน้ำของพื้นที่ศึกษาก็นับว่าอยู่ในทำเลที่มีความพร้อมทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำจากระบบชลประทานของรัฐและของราษฎร จะมีปัญหาอยู่บ้างก็เฉพาะการจัดระบบชลประทานให้มีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

ปัจจัยและข้อได้เปรียบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อกระบวนการผลิต การส่งเสริมการผลิต และการขยายการผลิตไม้ผลเพื่อการส่งออกที่มีประสิทธิภาพทั้งระบบหรือการผลิตแบบครบวงจร ตลอดจนการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ดังนั้นการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชนย่อมส่งผลให้เกษตรกรชาวสวนไม้ผลสามารถบรรลุเป้าหมายในการผลิตเพื่อการค้าหรือการส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนไม้ผลและเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

Research Title Development of Fruit Trees for Export of Changwat
Chiang Mai: An Agricultural Geographical Analysis

Author Miss Pradub Keawkoasaba

M.S.(Geography) Master of Science in Geography

Examining Committee : Prof. Dr. Vanpen Surarerks Chairman

 Assist. Prof. Warapa Kunaporn Member

 Lecturer Chira Prangkio Member

Abstract

The purposes of this research were to study and analyse the fruit production: longan, mango, and lichee for export. The analysis included physical and economical characteristics of the study areas which had influenced production, production processes, and future development and production. Data were mainly collected through field survey together with observation and document research. The collected data were descriptively analysed, employing statistical formulae of mean, percentage, means comparing in testing hypothesis, and simple regression analysis.

The analysis revealed that the development of fruits growing for export of Changwat Chiang Mai could be well developed due to the farmer' being well equipped in the most important factor, the socio-economic factor, which strongly influenced the fruit production export. The socio-economic factors in the study areas were of higher importance than the physical factors especially the capital invested in the expansion of the existing business and agricultural capital loan from funding resources, and from the governmental policies as well as interested private sectors, which were supporting this kind of investment. The farmers in the study

areas, having their land, had advantages in capital reduction in land rent. Although household agricultural workers were inadequate, farmers were capable of employing more workers as much as they could afford and felt necessary. This was due to average income of the households which produced for exports were eleven times higher than those of farmers in Changwat Chiang Mai in the same year for lichee, four times for longen, and one times for mango. Such good income enabled the farmers to development of fruit trees for export. In addition, the study area was physically favorable for the production of the tree types of fruit due to its being located in the diversify topographical features including plains, uplands, highlands and mountains. Moreover, its tropical monsoon climate, appropriate amount of annual rainwater and mild range of temperature were among the advantageous factors. Furthermore, soil resources in the study areas were suitable because they were mainly sandy loam and sandy clay, which had deep soil surface that well drained which was suitable for the plantation of the three types of fruits. Although some of the area's natural fertility were slightly low to medium, but rehabilitation could be done to bring back soil fertility by exploiting academic management and the farmers' effort.

All of the above mentioned factors had an influence on the fruit production process and the effectiveness of the export system of the entire cycle. The aforementioned factors could produce quality products according to the market demand. Therefore, the support received from the government and private sectors could effectively lead to an increase in production for export at present and in the future of Changwat Chiang Mai. This could increase the farmers' income and the country's economical status.